

KOYUN YETİŞTİRİCİLİĞİNE AIT ÖZETLER

Hourihan, M.E. — Terril, C.E. — Wilson, R.L. (1970)— Kimyasal kırkımın gömleğe etkisi. — A.B.A. (513) Vol. 39 : 1 March 1971

Yapağlarında tümsüzlük olmayan (tender, break), kuvvetli lüleli 40 baş melez erkek toklu üzerinde kimyasal kırkımda kullanılan cyclophosphamide verilmek suretiyle bir çalışma yapılmıştır. 40 toklunun 20 başı kontrol grubu olarak bırakılmış, 20 başına ise kg. canlı ağırlığa 24 mg. cyclophosphamide ağız yoluyla verilmiştir. 8 gün sonra yapağı gömleği sıyrılarak çıkarılmıştır. Ortalama lüle uzunluğu ilaç verilen grupta 9.76 m., usulüne göre kırkım yapılan kontrol grubunda ise 8.88 cm. bulunmuştur. ($P < 0.01$). Yapağının fabrikada işlenmesi esnasındaki randıman üzerinde de durulmuş, ilaç verilen grupta her gömlekten elde edilen tops miktarı kontrol grubundan daha fazla tesbit edilmiştir. Top-sun kısa elyafli döküntüye (noil) oranı deneme grubunda 7 : 1, kontrol grubunda 6 : 1 olarak hesaplanmıştır.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Goerke, T.P. — Thrift, F.A. — Dutt, R.H. — (1970) — Southdawn koçlarda sperma özelliklerinin kalıtımı ve fertiliteye etkisi. — A.B.A. (624) Vol. 39 : 1 March 1971

Veriler, 1957 denberi 12 yıl süre ile southdawn sürüsünde kullanılan 173 baş genç koçtan elde edilmiştir. Sperma hacminin, kesafetinin, hareketli sperma nisbetinin ve anormal sperma nisbetinin kalıtları sırasıyla : 0.43, 0.07, 0.16 ve 0.42 olarak bulunmuştur. Sperma değerlendirme testleri temmuzda yapılmış olup tohumlamalara ağustosta başlanmıştır. Anormal sperma nisbetinin kalıtımının oldukça yüksek görülmesi koçların sıfat öncesi devirde düşük kalite sperma vermeleri ile ilgili düşünülebilir.

Sperma kesafeti ile hacmi, hareketlilik nisbeti ve anormal sperma nisbeti arasında sırasıyla 0.21, 1.72, -0.46 oranlarında ge-

netik korelasyonlar hesap edilmiştir. Ayrıca sperma hacmi ile hareketlilik ve anormal sperma nisbeti arasında 0.17 ve 0.01 oranlarında; hareketlilik ile anormal sperma nisbeti arasında 0.03 oranlarında genetik korelasyon hesaplanmıştır. Fenotipik korelasyonlara göre sperma hacmi ile diğer 3 özellik arasında ilgiler vardır. Kesafet ile hareketlilik ve anormal sperma nisbetleri arasında 0.67 ve 0.46 oranlarında; hareketlilik ile anormal sperma nisbeti arasında da -0.55 oranında fenotipik korelasyon bulunmuştur.

Koçun sperma özellikleri ile koyunların kuzulama oranı, her koyuna düşen doğan kuzu ve yaşayan kuzu adedi ile kuzulama müddeti gibi 4 özellik arasında basit korelasyonlar vardır. Anormal sperma oranı ile kuzulama oranı, doğan kuzu adedi, gebelik müddeti arasında sırasıyla -0.11, -0.11 ve 0.28 nisbetlerinde korelasyon bulunmuştur. Temmuzda düşük oranda anormal sperma veren koçların seçilmesiyle fazla ikizlik ve erken kuzulama sağlanmaktadır.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Sadykov, R.E. — Arifov, S. — (1969) — Calcium Iodide verilen koçların fizyolojik karakterlerindeki değişiklikler. — A.B.A. (630) Vol. 39 : 1 March 1971

18 aylık 20 şer başlık üç grup tienshan koç'un günlük temel rasyonuna sıra ile 0.5-0.8-1.0 mg. calcium iodide ilâve edilmiş 4. gruba hiç bir ilâve yapılmadan kontrol olarak bırakılmıştır. Dene gruplarındaki koçların sperma hacmi kontrol grubu koçlara göre sırasıyla % 8.9 - % 19.8 ve % 23.1; sperma kesafeti ise % 13.1 - % 21.0 ve % 44.6 daha fazla bulunmuştur. Deneme grubu koçların tohumlanan koyunların gebelik nisbetinde de kontrol grubuna göre sırasıyla % 3.1 - % 10.7 ve % 13.7 oranlarında artış tesbit edilmiştir.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Agaberli, A.A. — Guseinov, I.G — (1970) — Kaba yapağılı Şirvan koyunlarının prekozlarla melezleme suretiyle et veriminin yükseltilmesi — A.B.A. (1870) Vol. 39 : 2 June 1971

Bu çalışmada Prekoz x Şirvan melezlemesinin 1. ve 2. nesil mahsulleri ile safkan şirvan koyunların bazı özellikler bakımından mukayeseleri yapılmıştır. Grup sırasıyla kuzuların doğum

ağırlığı erkeklerde : 4.1 - 4.5 - 3.4 kg., dişilerde 3.8 - 4.0 ve 3.7 kg; altı aylık canlı ağırlık erkeklerde 30.2 - 30.2 - 28.3 kg., dişilerde 29.1 - 29.1 - 26.5 kg.; otuz aylık ağırlık ise erkeklerde 51.5 - 52.6 - 50.4 kg, dişilerde 40.6 - 41.6 ve 39.6 kg. bulunmuştur. 2.5 - 5 yaş arası koyunların karkas ağırlığı grup sırasıyla 16.0 - 18.5 ve 16.1 kg.; et oranı % 74 - 81 ve 77 olarak hesaplanmıştır. Melezlerde protein miktarı % 24.5, yağ miktarı % 17.6 - 18.7 bulunmuştur. Melez koyunların yapağı verimi 3.2 - 3.9 kg., yapağı inceliği 54 - 58'S, ortalama elyaf uzunluğu 9.9 - 9.1 cm. tesbit edilmiştir.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Fimland, E. — Eri, J. — Liland, P.J. — Gjedrem, T. — (1969) — Koyunlarda melezleme denemeleri sonuçları — A.B.A. (3321) Vol. 39 : 3 Sept. 1971

Safkan Dala, Cheviot, Steigar, Rygja ve Old Norveç koyunları ile Cheviot, Oxford down, Suffolk ve Texel koçların melez mahsul-leri üzerinde çalışılmıştır. Doğum ağırlığı en yüksek texelerde, süt kesim ağırlığı ise en yüksek suffolk ve oxford down melezlerinde bulunmuştur. Melezlerin canlı ağırlıkları, safkanlara göre % 6 daha az ve % 17 daha çok olan sınırlar arasında değişik olmuştur. Bu ırklar arasındaki kombinasyonların canlı ağırlık üzerine önemli bir etkisi tesbit edilmemiştir. Doğumda, 44 günlükte ve süt kesiminde bir koyuna düşen kuzu adedi, saf koyunlara göre texel ve cheviot koçların kullanıldığı melezlerde daha fazla, suffolk ve oxford down koçların kullanıldığı melezlerde ise daha düşük bulunmuştur. Fakat mevcut farklılıklar önemli değildir. Kuzu ölümü üzerine doğum ağırlığının etkisi olmuş, ana yaşının ve melezlemenin etkisi olmamıştır. Texel ve suffolk koçlardan elde edilen kuzularda karkas kompozisyonu ve kalitesi en iyi olmuştur. Gömlek ağırlığına kullanılan koçun ırkı önemli derecede etkimiştir. Texel melezleri en yüksek miktar, suffolk melezleri ise en az miktar gömlek vermişlerdir. Gömlek ağırlığı üzerine belirli ırkların kombinasyonunun çok önemli etkisi vardır. Suffolk ve oxford down koçların kullanılmasıyla renkli elyaf oranı artış göstermektedir.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Voslo, L.P. (1969) — Etçi Alman merinoslarda bazı verimlere etkiyen faktörler — A.B.A. (1916) Vol. 39 : 2 June 1971

Kayıtlar 11 sene sürede 2135 koyundan elde edilmiştir. Doğum ağırlığı üzerine mevsimin önemli etkisi bulunmuş olup ortalama

ağırlık 4.1 kg. dan 4.6 kg. a kadar değişmiştir. Tek doğanlar ikizlerden ortalama 725 gr. fazladır. Tek erkekler tek dişilerden 450 gr., ikiz erkekler ikiz dişilerden 180 gr. daha ağırdır. 2 yaşdan 4 yaş'a kadar ana yaşı arttıkça kuzu doğum ağırlığı da artmaktadır. Doğum ağırlığının kalıtımı 0.214 ± 0.037 bulunmuştur. Doğum ağırlığı ile süt kesimine kadarki büyüme nisbeti arasında 0.359 ± 0.299 nisbetinde genetik korelasyon vardır. Doğum ağırlığı 1.8 kg. dan 4.5 kg. a doğru arttıkça, 100 güne kadarki kuzu ölüm nisbeti azalmaktadır. 4.5 kg. dan yukarı doğum ağırlıklarında ise kuzu ölüm nisbeti tekrar yükselmektedir. Süt kesimine kadarki büyüme nisbetinin kalıtımı 0.076 dır. Üç ve daha yukarı yaşlı koyunlarda, sıfatta her 4.5 kg. fazla beden ağırlığına karşılık, ikiz doğum nisbetinde % 3.2 oranında bir artış görülmektedir. Bu oran yeni sıfata verilip ilk doğum yapan dişi toklularda % 6.6 dır. Sekiz ve onsekiz aylık canlı ağırlıklar arasında 0.699 önemli korelasyon vardır.

Yapağı üretimine ait veriler 5 aylıkken kırkılan 86 kuzu dan elde edilerek analiz edilmiştir. Erkek kuzularda yapağı verimi doğanlar 1281 gr. yapağı vermişlerdir. Aradaki bu farklar önemli-1381 gr., dişilerde 1227 gr. bulunmuştur. Tek doğanlar 1400 gr., ikiz dir. Dişilerde yapağı veriminin tekrarlama derecesi % 34.7 olarak tesbit edilmiştir. Yapağı verimi ile süt kesimine kadarki büyüme nisbeti arasında 0.621 oranında, dişi tokluların kirli ve temiz gömlek ağırlıkları arasında 0.801 oranında, krimp adedi ile lüle uzunluğu arasında -0.542 oranında önemli korelasyonlar bulunmuştur. Kirli gömlek ağırlığının kalıtım derecesi de 0.30 dur.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Ataev, D.A. (1968) — Koyunlarda yapağı verimi üzerine sütün etkisi. A.B.A. (1919) Vol. 39 : 2 June 1971

Bu çalışmada 45 baş elit koyun kullanılmıştır. Süt miktarı tek doğumlarda 62.0 kg. ikiz doğuranlarda 73.4 kg. bulunmuştur. Kuru koyunlarla yapılan mukayeselerde, sağılanların temiz gömlek ağırlıklarında % 8.4 - 23.6 oranında düşüklük tesbit edilmiştir. Süt verimi ile yapağı verimi arasında laktasyonun ilk yarısında -0.42 nisbetinde korelasyon tesbit edilmiştir. Süt ve yapağı verimi arasındaki ilgi üzerine yemlemenin etkisi de vardır.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Dolnuk, E.H. — Lindahl, I.L. — Terrill, C.E. — (1970) — Cyclophosphamid'in gebe koyunlarda kullanılması — A.B.A. (1923) Vol. 39 : 2 June 1971

Kimyasal olarak gömlek kırkılmasında kullanılan cyclophosphamid kg. ağırlığa 25 mg. olmak üzere 4 baş gebe koyunda kullanılmıştır. İlaç gebeliğin 88,92, 121 ve 129. günlerinde verilmiştir. 2 baş koyun kontrol grubu olarak bırakılmıştır. Koyunların genel durumlarında herhangi bir değişiklik olmamış, normal ve sıhhatli kuzular doğurmuşlardır. İlaç verilmesinden 21 gün sonra gömleği sıyrılan gebe koyunlar, gebe olmayanlardan fark edilmemiştir. İlaç verilen koyunların kuzularında gerek ana rahminde gerek doğumdan sonra şekillenen yapağı ve kıl gelişmesinde herhangi bir olumsuz etki görülmemiştir. Bu kuzulara kg. ağırlığa hazıranda 15 mg., ekimde 20 mg ilaç verildiğinde de aksi bir reaksiyon husule gelmemiştir.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Ghoneim, K.E. — Ashmawy, G.E.M. (1969) — İvesi koyunlarının bazı yapağı karakterleri — A.B.A (1925) Vol. 39 : 2 June 1971

9-15-21-27 ve 33 aylık Mısır'da doğmuş ivesi koyunlardan nisan ve ekim aylarında yapağı numuneleri alınmıştır. Kempli elyafın çapı 51.4-75.8 mikron, medullalı üst kılların çapı 46.5-54.5 mikron, alt kılların çapı ise 23.9-29.8 mikron bulunmuştur. Gömlek halı yapağısı tipinde olup ortalama incelik 9 aylıklarda 32.3, 33 aylıklarda 38.2 mikrondur. Yaşın yapağı kutruna önemli etkisi vardır. But bölgesi omuz bölgesinden önemli derecede, daha kalın elyafa sahiptir. Medulla tabakasının nisbeti kempli elyafda, üst kıllarda ve alt kıllarda sırasıyla % 88.0-95.5 - % 61.8-71.0 ve % 11.6-14.1 arasındadır. Her yaşta but bölgesindeki medullalı elyaf nisbeti önemli derecede omuz bölgesinden fazladır. 6 aylık büyümede ortalama yapağı uzunluğu 70-101 mm. arasında tesbit edilmiştir. Uzunluk üzerine yaşın ve beden bölgesinin önemli etkisi vardır. Bedenin arka nahiyelerindeki elyaf daha uzundur. 2 cm. deki krimp adedi 4.6-5.0 dır. Alt kıllarda krimp adedi üst kıllardan daha fazladır.

Dr. Faruk İMERYÜZ

Nielsen, J. (1970) — 1966 — 69 yıllarında yapılan koyun ırklarına ait çalışmalar — A.B.A. (1966) Vol. 39 : 2 June 1971

25 er baş Oxford down, Leicester, Texel ve Beyaz başlı Alman etçi (Marsh) koyun üzerinde Eylül 1965 - Ağustos 1969 arasında mukayeseli olarak çalışılmıştır. Deneme sonunda gruplarda kalan koyun mevcudu sırasıyla 23, 24, 21 ve 23 baştır. Gebelik süresi 147.1 - 149.4 gün arasında değişmiş, kuzulama çoğunlukla Mart'da olmuştur. Texel'lerde güç doğum, ölü doğum ve ölüm nisbeti diğer üç ırktan önemli derecede yüksek bulunmuştur. Kuzulayan koyuna düşen kuzu adedi sırasıyla 1.79, 1.67, 1.64 ve 1.70 dir. Kuzuların günlük ağırlık kazancı sırasıyla 318 - 261 - 260 ve 274 gr. dır. Kesim ağırlığı da 39.2 - 35.7 - 33.9 - 34.7 kg. dır.

Dr. Faruk İMERYÜZ